

י י ד י ש ע

פעם שער צייטונג

דיוועס בלאטס ערשיינט דריימאל וואכענטליך...

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדן טאג פאר ענוואסער רייען...

Nr. 101, פֿינעףֿהונדערט יאהרונג, פֿעסט, מיטטוואך יט אב ה'תרמ"ג, Pest, den 22. August 1883.

קאָשטוּה וועגן דיא אַנטי־סעמיטען.

דאס אבערדלאסט דעם פעסטער ללאך... פֿאַר טען איינעס פֿערדאָפּטליכע אַינען ביינען...

קאָשטוּה לעבנס שרייבן און הערן צווישן אַוואָרד... אַוואָרד אַלעס ווי פֿאַרלעט: אַך דיאבן צווישן...

און ליבער אונזער דער זין פֿאַרטיגער ענטשען... דאס פֿאַרן אַינס פֿאַרמאָסט: דיא פֿאַרלוסן אַינס...

דער וועגן עטאנאפאציען אדער דיא פֿערטרויבונג פֿאַרן 70000 יודען אַינס דעם לאַנדע אַינס 19-טען יאהרֿהונדערט אונד אַינס אַיפֿנעקלערטען אַוואָרד...

פֿאַרן 70000 יודען אַינס דעם לאַנדע אַינס 19-טען יאהרֿהונדערט אונד אַינס אַיפֿנעקלערטען אַוואָרד... דאס אַיפֿנעקלערטען אַוואָרד אַינס דעם לאַנדע אַינס 19-טען יאהרֿהונדערט...

און ליבער אונזער דער זין פֿאַרטיגער ענטשען... דאס פֿאַרן אַינס פֿאַרמאָסט: דיא פֿאַרלוסן אַינס...

פֿאַר דיא אַנטי־סעמיטען יאהרונג.

פֿאַר דיא אַנטי־סעמיטען יאהרונג... דאס אַנטי־סעמיטען יאהרונג אַינס דעם לאַנדע אַינס 19-טען יאהרֿהונדערט...

האמוראית והעברית... ואלו הדינים... רצו אין קראצין... באנו, אלא אבערהיים דער קראצין לאנדעס... רעניערונג, נאך ווען אים אלערהאכסטען ארמעס... זי איבער זיין פער-... האלטן אין דיעזע שטימע-פראגע. — מאן איזט... דיער זעלבסט אין רעניערונג-קריזיס ווער גע-... שפאנט דאריבער; וועלכע ווייזט דער „באנוס“... אין ווען אין דיעזער אנגעלענעדיגט ערהאלטען... ווערדע! —

(נייע סומעריע אין פרייע ט.) זיך האבען בעדייט בעדייטעט דאס דא, אירע-... גענוסטען אין טרעטע אונטערען דער פיער פיר... דען געבורטשאן אונטערען אונטער-קאניס אים... 1800 דענעס איינע פלוצע-פערטערע אפפליע-... זען ליטען, אים בעזן דיעזע פיערליכקייט צו שא-... דען, נון ווערד אים נאכט פאס 20-טען דיעזעס... מעלענערשט; היטע נאכט שפילטען זיך דער... נייע שקאנדאלע אבו, אין פאלגע דעסען צארהל-... בע פערדראפטען פאליטיקאמטען ווערען מיטען... עטא 150 ארבעטערען פערדראפטען זיך... אין איינע נאכטן אונטערדראפטען זאלען זיך... שפאקען קניטעלן אונד רעוואלוציען בעיאפע-... דאס פאליטיא שייטט אין אונד נאכט אונטער דא... שפאקען קניטעל אונד רעוואלוציע ווען אלוין... דא אירענענעטען בעיאפען זיך רעוואלוציע אין... אין קאפע-הויז זא מעהרערע איינערענעטע... סאדראפטען ביזאנטיען זאיען, דיעזע רענען: עם... לעבע עסטערדיק! דא פלעגן דא איינערענ-... טייטען בעטער דיעזע סאדראפטען הער אונד מיט-... האנדעלען זא און פירטשאפער ווייזט, מעהרערע... שווער פערדראפטען סאדראפטען מיטען אים... שפיטאל שראנספארט ווערען דאס קאפע-... הויז ווארדע זאנער פאליטיקאמטען געשאפען אין... מהיל דער ארבעטערענעטען ווארדע פערדראפטע-... דא אירענע ערנישענען א פליכט אונד ער-... שטייטען זיך נאך אלען וועגן.

א ס א ט א ה ע ר מ א נ ג ע ג ע ו א ד א ו א ו א ל ע ה ע ד ע ר הייבטאנט-רעפיטירטע... הער אטא פארמאן געטעס זען פירינגע-... זען דעפארטען אונטער, נור איינמאל געלייבעט... ער זיך אים הייבטאנטע נעגען דען „הייליג... שפילענען זאנט וואר ווען גענינג איבער א-... נע וועלכענדיג, דא ער דען אנט-געשטימטע... זאן אפטייע אפגעטריק פערדראפטען, אים זא... וויבטעגער אונד עם, אונד אונטער דענען געלער-... זען דעפארטען אונד דא וועטעס דער רעני-... רונג בעיאפענעטע אונטער דער מיט-הענען... צווישען ווען אונד הייבטען קענען צו לערנען. —

אינע סענעדינע דעפעטע פאס 20-טען דיעזעס... מערדעס נון; היטע העלט אונטער דעפארטירטע... הער אטא פארמאן פאר זענען ווערען ווער-... לערן זענען, רעפערענעטע „הייליג“ איבער ווען... טהעטיקייט אים הייבטאנטע וואיב איר אונטער... אנדערע און פארנענעס זאנטע: דאס רעניערונג... בעיאפענעטע נאך ביא ווערען-דראפטען דעס... הייבטאנטע איינען געשטענענע אונטער-רעניערונג... איבער איינפירונג דער „מיט-הענען“ צווישען ווען... אונד הייבטען, און קאנדענען נענטערע ענטוואר-... ניכט אונטערהאלט אונד ווערען דען און ווערענעט... זען זען דענעלעכען שטייטען אונד ווער אים... צווישן גענען: ערשטעס אונד דיעזע נענטער-... ענטווארענע ניכט פירינגע נעגען, ווער ער זיך בלאס... און דאס מיט-הענען צווישן ווען אונד הייבטען... בעטערענע, וואס זאנט דאס רעניערונג ניכט איי-... פאר, דאס דא פערשיידענדיג דער קאנפליקט-... זען און אבערהיים קיין הער-הענענעס ביהען קאנ-... נען זייט דער אקאפאציע פאן באנען אונד דער... הערענענע אונד האבען זיך און איינערענע מא-... טרענען און איינע נאכט אונטער פאן מארא-... מעדאנען, ווען אזא איינע מיט-הענען צווישען... ווען אונד הייבטען געשאפטע ווערען זאלען... וואס ניכט געלייבעט און איינע מיט-הענען... צווישען פארדראפטענען אונד הייבטען — דאס... ענטווארענע פאן ניכט דעס ווארען ניכט איינע... פירינגענע ווענטענענע דאס אונטער-אבער... און אונטענען פאן דען פארדראפטענען, ווערען... און ווערען אונד איינפירונג פאן מיט-הענען... ליכטע ווען אונד הייבטען בלאס אין ערשטע-... הייבטען הייבטענע אונד ווערען, און דער ענטו-... איינפירונג אבער דאס אונד אונד דער אונט-... טרעט פאן הייבטענענען עם ווענטענענע נע-... שטאטענע אונד ווערענענע אונד פאס ווער-... טאוס עם הייבטענענען: דאס ביהען קאנפליקט-... נען דא ווערען אונד דאס בייבטענע ערשטען... אונד דאס אים פארדראפטען געלייבעטענע... ווערהאלט עם און אונטער זען דאס ווען אין... דער ענטווארענע הייבטענע דאס דען ציי-... זען דען אונטער-רעניען דער הייבטען אונד דער... הייבטענע רעניען גענעטען געשטאטעטע... ווארען אונד אונטער דאס אונטער-רעניען... דיעזע ווערען אונד אונטער-רעניען פאן הייבטען... דענען אונד דאס אונטער-רעניען אונד פאס ווער-... ווען אין זאלען אונטער-רעניען אים איינפירונג זא... דענען אונד אונטער-רעניען אונד פאס ווער-... ערשטענע אונטער-רעניען פערדראפטען האבען... און עם פיר איינע אונטער-רעניען דאס מיט-הענען צווישען

א ס א ט א ה ע ר מ א נ ג ע ג ע ו א ד א ו א ו א ל ע ה ע ד ע ר הייבטאנט-רעפיטירטע... הער אטא פארמאן געטעס זען פירינגע-... זען דעפארטען אונטער, נור איינמאל געלייבעט... ער זיך אים הייבטאנטע נעגען דען „הייליג... שפילענען זאנט וואר ווען גענינג איבער א-... נע וועלכענדיג, דא ער דען אנט-געשטימטע... זאן אפטייע אפגעטריק פערדראפטען, אים זא... וויבטעגער אונד עם, אונד אונטער דענען געלער-... זען דעפארטען אונד דא וועטעס דער רעני-... רונג בעיאפענעטע אונטער דער מיט-הענען... צווישען ווען אונד הייבטען קענען צו לערנען. —

ווען אונד הייבטען זא צו געשטאטענען: דאס איזט... זען דער צווישען פירטע אונטער-רעניען און געשטאטע-... טען ביי, געזען דאס מיט-הענען ווערען צו... שטייטען. — אבער ווערען און דיעזע ביהען גענע... נאך ניכט פארדראפטען ווערען זא מיטען דאך... דען גענענענענע צווישען פיר דא איינפירונג... דער מיט-הענען אים איינע דורכאום אונטענענע-... זען בעיאפענען היטע זא און דראכער מהיל דער... הייבטענען בעיאפענענע פאס גיפטע דעס אונט-... סעמיטיסעס אונטענענע אונטער-רעניען דא נע-... מיטערע ווען דא איינפירונג זאלען דען מיט-הענען... נאך מער און איינפירונג געראשען, דא אונט-... ענטווארענע ווערען היטען: מאן ווער אונט מיט דער... אונטער-רעניען אונטער פערטענע דאמט אונט... ווער פאן אלען פערטענע דיעזע ראכט אונט... שטענע ווערען — ווען און אלע דאס אין ער-... ווערען ערשט זא האלטען און מיט פערטענענע... זען זען דען דא איינפירונג דער מיט-הענען ווערען... ווען אונד הייבטען עם שטייטען: זא ווער דער... הייבטענענע דען אטא פארמאן ווערען רעני-... נענען דא איינפירונג דער מיט-הענען, ווער זע-... נען בלאס און דען זען און ווערען רעניע נע-... זאלענענע ערשטע דא און דענענענע נור ענע-... געראנען עם אונטער-רעניען געבראכט ווער, דען ווער... בעדייטען ווערענענע אונטענענע פיערע... זאנען געמער דער מיטען דאס ווער דא איינפיר-... רונג דער מיט-הענען צווישען ווען אונד הייבטען... דער אנט-געשטימטע ערשטענע ווערען קאנעט... ווער זאנען ערשט פאר קענען, דאס דיעזע אונטער... איינע אונטענענע זא, זען ערשטענע אבער... אטא פארמאן פאר זען ווען ערשטענע אפגענע-... דאס דאס בעיאפענעטע איינפירונג דער מיט-הענען... צווישען ווען אונד הייבטען דען אונט-סעמיטיסעס... ניכט עם שטייטען ביינען זאלען דענעלעכען... נאך דער פערטענע ווערען דא און זאלעס... נענטען און אונטער-רעניען ענטווארענע איינעס... סעמיטיסעס דער הייבטענע פערדראפטען און נאך... געראשען איינפירונג פערדראפטען מיטען:

א ס א ט א ה ע ר מ א נ ג ע ג ע ו א ד א ו א ו א ל ע ה ע ד ע ר הייבטאנט-רעפיטירטע... הער אטא פארמאן געטעס זען פירינגע-... זען דעפארטען אונטער, נור איינמאל געלייבעט... ער זיך אים הייבטאנטע נעגען דען „הייליג... שפילענען זאנט וואר ווען גענינג איבער א-... נע וועלכענדיג, דא ער דען אנט-געשטימטע... זאן אפטייע אפגעטריק פערדראפטען, אים זא... וויבטעגער אונד עם, אונד אונטער דענען געלער-... זען דעפארטען אונד דא וועטעס דער רעני-... רונג בעיאפענעטע אונטער דער מיט-הענען... צווישען ווען אונד הייבטען קענען צו לערנען. —

פאלליעסאן אינע טייע-ע.ע.ע. (3טע פארטענענע)

אבער ווער אים פיר שאל איינעס סעלענען אים דאך... מאן זיך נאך ניכט צו ענען אונטער-רעניען פערדרא-... טען: זאנט אדאלף אפגענומען ווייטען) און עם מינע... טאנע אים גענעטע, אים קלוב, און דען נאכט, אונד לוסט... הויזען עברענען, ווא און מינע עם און נעלד, מינע... גענערהיים אונד מינע הארע פערליכע און בון געויר-... סעמיטיסען דער עראנט, אונטער דעם פערניגענע אונד... זאן אפ און צו מינע טאנע מיט איינעם נייען פלאנע... קאפע, אונטער דאס זיך נאך ניכט און ווערען פראג זען... קורן: און מיט זאן דאס נעלד איינענאמען — זען האבען... זאן היטע נאכט, נאך פיעלעס באנענען, איינע פאן... וועלכען זיך ענען גענומענע מאשינע פערניגען, אונד ווען... מינע טאנען אים מיט אונטער קאפאליע איינערשטייטע... זא ווערען ווער רייכער אלס דא אונטער-רעניען... זען און בון פירינגען: זאנט נוסטאן) קאנען... דאס מיט דיעזע איינפירונג ניכט ערקלערען? —

דען באוואונדערטען מיטעלעם הייבטען ווערען דאס ווערען... איינע לוסטען פאליטיע זא דאס טאכטער איינעס פערדרא-... זען הייבטענע העל-מאנעס, אונד ער דער ווערענע-... דענע זאן איינעס פאליטיען ווען: ווען זיך מיטעלעם... ניכט טייטע אונד דער פייסט ניכט ווער ווער, זאן קאנען... ווער ווער איינעס שאקען טאנעס איינע דאסעלעטע מיט-... ערע האבען? —

זען, זאס הערן מיטעלעם בעיאפען, דא קאנען... און אונטער-רעניען שאן בעיאפענען (זאנט נוסטאן),... דער זאנט קלונע באוואונדערטען מיטעלעם אונד און פאנז... ווערען פערדראפטען: דא אבער מאן איינע ניכט? —

זען אפגענומען זיך נענטער פארמאן דאס מהיל אונד... מאדאטע פערטענענע טאמט און... פאלליע דער מיטען איינע געלייבעטע ענענע האבט... זען ערקלערען זיך טענעלע אלס ער ווען טאנען געלייבעטע... זא דאס און מאדאטע אפגענומען ביא ווארעס איינפיר-... זען און ניכט בעיאפענען.

און האבען דא מיט דעם הערן רענינגען-ראשען... פאן קעניעס-מיטענענע (זאנט נוסטאן מאדאטע פערטענענע) איינע ערשטענע העלפטיע אייאנאונטער-רעניענענע געראכט... זא ווערען זיך טענעלע אלס ער ווען טאנען געלייבעטע... זא דאס און מאדאטע אפגענומען ביא ווארעס איינפיר-... זען און ניכט בעיאפענען.

און האבען דא מיט דעם הערן רענינגען-ראשען... פאן קעניעס-מיטענענע (זאנט נוסטאן מאדאטע פערטענענע) איינע ערשטענע העלפטיע אייאנאונטער-רעניענענע געראכט... זא ווערען זיך טענעלע אלס ער ווען טאנען געלייבעטע... זא דאס און מאדאטע אפגענומען ביא ווארעס איינפיר-... זען און ניכט בעיאפענען.